

Keskusteluaiheita - Discussion papers
No: 470

Seppo Saukkonen

TYÖN HINTA
Talonrakennusalan työvoimakustannukset
1992 - 1994

27.01.1994

Saukkonen, Seppo, Työn hinta. Talonrakennusalan työvoimakustannukset 1992-1994. Helsinki: ETLA, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, The Research Institute of the Finnish Economy, 1994, 40 s. (Keskusteluaiheita, Discussion Papers, ISSN 0781-6847; no 470).

Tiivistelmä: Tutkimusraportissa tarkastellaan talonrakennusalan yritysten työvoimakustannuksia vuonna 1992. Tutkimusaineistona on käytetty yrityksiltä kysytyjä palkka- ja työvoimakustannustietoja. Tutkimukseen valittiin samat yritykset, jotka ovat mukana Rakennusteollisuuden Keskusliiton suorittamissa kannattavuustutkimuksissa. Tiedusteluun vastasi 42 yritystä, jotka kattoivat 46 prosenttia tutkimukseen valittujen yritysten henkilökuntamäärästä. Tutkimusraportti sisältää myös vuosia 1993 ja 1994 koskevan arvion työvoimakustannusrakenteesta. Tutkimusraportti on osa vuoden 1992 työvoimakustannustutkimusta, jonka pääraportti "Työn hinta. Yritysten työvoimakustannukset 1992-1994" on julkaistu ETLAn sarjassa B:88.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	1
2. Aineisto	3
3. Työvoimakustannuserät	5
4. Tulokset ja kehitysarviot	7
Taulukot ja kuviot	9

Tunnusluvut 1992

Työvoimakustannusten taso 1992

Työvoimakustannusten rakenne 1992

Työvoimakustannusten rakenne 1988-1992

Työvoimakustannusten rakenne 1992-1994 (arvio)

Liitteet

1. JOHDANTO

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksessa ja sen edeltäjässä Taloudellisessa Tutkimuskeskuksessa on selvitetty teollisuuden työvoimakustannusten kehitystä jo vuodesta 1946 alkaen. Tutkimuksia on tehty keskimäärin neljän vuoden välein. Myös palvelualoilta on tehty joitain työvoimakustannustutkimuksia. Rakenusalan työvoimakustannuksia ei ole aikaisemmin tutkittu.

Vuotta 1992 koskeva tutkimus "Työn hinta. Yritysten työvoimakustannukset 1992–1994" on julkaistu ETLAn sarjassa B:88 (Saukkonen, 1994). **Tutkimus kattaa ensimmäisen kerran myös talonrakennusalan.** Vuoden 1992 tutkimuksessa ovat mukana teollisuus, talonrakennusala, kauppa, majoitus- ja ravitsemisala sekä vakuutus- ja pankkiala. Tutkimusaineiston laajuuden takia tutkimukseen liittyy yksitoista erillistä toimialakohtaista katsausta. Tämä toimialakatsaus on yksi näistä. Katsaus käsittää talonrakennusalan yritykset.

Tutkimuksen pääraportti ja toimialakatsaukset täydentävät toisiaan siten, että raportissa on julkaistu tutkimuksen keskeiset tulokset ja analyysit ja katsauksissa yksittäisiä toimialoja koskevat yksityiskohtaiset tulokset. Samoin raportissa on kuvattu eri työvoimakustannuserät perusteellisesti ja esitetty saaduista tuloksista vertailulaskelmia, joilla on pyritty parantamaan eri alojen tulosten vertailukelpoisuutta. Toimialakatsauksissa on kustannuseriä kuvattu tarkemmin, mikäli toimiala poikkeaa kustannuserän suhteen merkittävästi muista toimialoista.

Työvoimakustannuksilla tarkoitetaan yleisesti ottaen työvoiman käytöstä eli työn teettämisestä yritykselle aiheutuneita kustannuksia. Kun yritys käyttää tuotantotehtäjänsä työtä eli työvoimaa, aiheutuu siitä kustannuksia: "juoksevia" palkkoja, vuosilomapalkkoja, erilaisia sosiaalimaksuja ja vakuutusmaksuja. Yritys ei maksa korvausta ainoastaan tehdystä työstä tai työssäoloajasta, vaan myös tietyistä poissaoloista. Samoin yritys joutuu rahoittamaan työhön sidottua sosiaaliturvaa, mm. eläke- ja työttömyysturvaa. Työvoimakustannusten jaottelua ja käsitteitä on kuvattu taulukossa A.

Työvoimakustannukset voidaan jakaa neljään pääryhmään. **Tehdyn työajan palkkoihin** luetaan välittömän työsuorituksen ja toteutuneen työssäolon perusteella maksetut palkat. **Muun kuin tehdyn työajan palkkoihin** kuuluvat vuosilomapalkat ja lomarahat, vapaapäiväpalkat, sairaus- ja äitiysajan palkat sekä muut välilliset palkat. **Sosiaalivakuutusmaksuihin** luetaan työeläkemaksut ja sosiaaliturvamaksut sekä työttömyys-, tapaturma-, ryhmähenkivakuutusmaksut. **Yrityskohtaisia työvoimakustannuksia** ovat mm. työterveyshuoltoon, työpaikkaruokailuun ja koulutukseen liittyvät kustannukset.

Muun kuin tehdyn työajan palkat, sosiaalivakuutusmaksut ja yrityskohtaiset työvoimakustannukset muodostavat yhdessä **välilliset työvoimakustannukset**. Tehdyn ja muun kuin tehdyn työajan palkoista muodostuvat **kokonaispalkat**.

Taulukko A. Työvoimakustannusten rakenne

Pääryhmät	Alaryhmät	Kustannuserät
Välittömät palkat eli tehdyn työajan palkat	Tehdyn työajan palkat	Tehdyltä työajalta maksetut rahapalkat Tulospalkkiot
Välilliset palkat eli muun kuin tehdyn työajan palkat	Vuosilomiin liittyvät kustannukset Vapaapäiväpalkat Sairaus-, tapaturma- ja äitiysajan palkat Muut palkat	Vuosilomapalkat ja -korvaukset Lomaraha ja lomaltapaluuraha Työajan lyhentämisen kustannukset Arkipyhäkorvaukset Muut vapaapäiväpalkat Koulutusajan palkat Palvelusvuosikorvaukset Muut palkkaerät
Sosiaalivakuutusmaksut	Eläkemaksut Sosiaaliturvamaksu Työttömyysvakuutusmaksu Tapaturmavakuutusmaksu Muut vakuutusmaksut	Lakisääteiset työeläkemaksut Vapaaehtoiset eläkemaksut Kansaneläkemaksu Sairausvakuutusmaksu (Lapsilisämaksu) Ryhmähenkivakuutusmaksu Muut vakuutusmaksut
Yrityskohtaiset työvoimakustannukset		Työterveyshuolto Työpaikkaruokailu Työpaikkakuljetukset ja autoedut Työvaatteet Asumisen tukeminen Koulutus Muut henkilöstöetuudet

Tiedustelussa työvoimakustannustiedot tuli ilmoittaa maksuperiaatteen mukaan eli vuonna 1992 toteutuneiden ja maksettujen kustannusten mukaan. Kustannukset tuli ilmoittaa nettomääräisinä, jolloin yrityksen saamat maksunpalautukset, hyvitykset yms. on vähennetty bruttomenoista.

Työvoimakustannustutkimuksen perustavoitteena oli selvittää yritysten työvoimakustannusten taso ja rakenne. **Työvoimakustannusten tasoa** kuvattiin seuraavilla mittareilla:

1. Työvoimakustannukset tehtyä työtuntia kohti.
2. Työvoimakustannukset palkansaajaa kohti vuodessa.

Työvoimakustannusten rakennetta kuvattiin seuraavilla mittareilla:

3. Välilliset työvoimakustannukset suhteessa tehdyn työajan palkkoihin.
4. Välilliset työvoimakustannukset suhteessa kokonaispalkkoihin.
5. Eri kustannuserät prosentteina kokonaistyövoimakustannuksista.

Työvoimakustannusten suhteellista merkitystä yrityksen liiketoiminnan kannalta kuvattiin seuraavilla mittareilla:

6. Työvoimakustannusten osuus liikevaihdosta.
7. Työvoimakustannusten osuus jalostusarvosta.

Ensimmäinen mittari kuvaa tehdyn työtunnin hintaa eli työpanoksen toteutunutta hintaa. Toinen mittari kuvaa vuosityöpanoksen hintaa. Tässä tutkimuksessa mittari on kuitenkin sikäli epätarkka, että siinä ei ole voitu ottaa huomioon vain koko vuoden työsuhteessa olleita, joille mittari parhaiten soveltuu.

Työvoimakustannusten rakenteen mittarit kuvaavat työvoimakustannusten koostumusta kolmella eri tavalla. Koska kullakin laskentatavalla on oma käytönsä, esitetään tässä tutkimuksessa tuloksia kaikilla kolmella mittarilla.

Työvoimakustannusten suhteellista merkitystä kuvaavista mittareista etenkin työvoimakustannusten osuus jalostusarvosta on tärkeä yrityksen kannattavuuden kuvaaja.

2.

AINEISTO

Tutkimuksen **perusaineistoksi** valitsivat tutkimuksen toimeksiantajat Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT sekä Rakennusteollisuuden Keskusliitto RTK samat yritykset, jotka ovat mukana RTK:n suorittamassa yritysten kannattavuustutkimuksessa. Näin meneteltiin, koska rakennusosalalla ei aikaisemmin ole tehty työvoimakustannustutkimuksia ja koska kokemukset kannattavuustutki-

mukseen osallistuvien yritysten vastaamismahdollisuuksista ja -halukkuudesta ovat olleet myönteisiä.

Tutkimusta suoritettaessa oli TT:n jäsenrekisterissä 332 talonrakennusalan yritystä, joiden palveluksessa oli 27.200 henkilöä. Tutkimukseen poimittiin 115 talonrakennusalan yritystä, joiden palveluksessa oli 21.400 henkilöä eli 79 prosenttia perusjoukon henkilömäärästä.

Tiedusteluun vastasi 42 talonrakennusalan yritystä, joiden palveluksessa oli 9.900 henkilöä eli 46 prosenttia tutkimukseen valittujen yritysten henkilömäärästä. Henkilömäärällä mitattua kattavuutta voidaan näin ollen pitää tyydyttävänä.

Taulukossa B on kuvattu talonrakennusalan yritysten jakaantuminen tutkimuksessa.

Tiedusteluun vastaamista arvioitaessa on otettava huomioon, että tutkimusajankohtana olivat rakennusalan yritykset erittäin suurissa kannattavuus- ja työllisyysvaikeuksissa. Tämä vaikeutti tietojen saantia näistä yrityksistä. Koska osalla tutkimukseen valituista yrityksistä ei ollut tutkimusajankohtana käytännöllisesti katsoen lainkaan varsinaista työllistävää toimintaa, on selvää, että tietoja ei ollut mahdollista saada tähänkään tutkimukseen.

Vastausten laatua voidaan kuitenkin pitää yllättävänkin hyvänä, kun otetaan huomioon tutkimusajankohtaan liittyvät vaikeudet ja se, että rakennusosalalla ei aikaisemmin ole tehty työvoimakustannustutkimuksia. Kustannuserien kohdalla on käsitelty saatujen tietojen kattavuutta ja luotettavuutta.

Taulukko B. Talonrakennusalan yritykset tutkimuksessa

	Yrityksen henkilömäärä				Yhteensä
	Alle 20	20–99	100–499	Yli 500	
Yritysten määrä perusjoukossa	161	130	33	8	332
Yritysten määrä tutkimuksessa	32	50	25	8	115
Vastanneiden yritysten määrä	11	18	8	5	42

3. TYÖVOIMAKUSTANNUSERÄT

Työvoimakustannukset jaettiin tutkimuksessa n. 30 kustannuserään. Tutkimuksen pääraportissa on käyty läpi kaikki työvoimakustannuserät ja niiden määräytymisperusteet. Tässä esitellään kustannuseristä ainoastaan ne kohdat, joissa toimiala poikkeaa merkittävästi muista toimialoista tai jotka muutoin ovat toimialalle merkityksellisiä.

Tehdyn työajan palkat

Tehdyn työajan palkkoihin on tutkimuksessa luettu säännölliseltä työajalta sekä lisä- ja ylityöajalta maksetut palkat. Näitä ovat aika-, urakka- ja palkkiopalkat mukaanlukien vuorotyöstä ja työolosuhteista maksetut erilliset lisät sekä yli- ja sunnuntaityökorotukset. Myös kuukausipalkkaisilta työntekijöiltä ja toimihenkilöiltä on tehdyn työajan palkkaan pyritty lukemaan vain todelliselta tehdyltä työajalta maksetut palkat, jolloin erilaisilta poissaoloajoilta maksetut palkat eivät sisälly tehdyn työajan palkkaan.

Työajan lyhentämisen johdosta maksettuja korvauksia ei tässä tutkimuksessa ole luettu tehdyn työajan palkkoihin. Mikään ei tietenkään estä muokkaamasta tutkimuksen tuloksia niin, että työajan lyhennyksen kompensoitioon luetut kustannuserät siirretään tehdyn työajan palkkojen puolelle. Työajan lyhennyksen kompensaatiossa on jouduttu valitsemaan yhtenäinen käsittelyperiaate sen takia, että eri toimialojen tulokset olisivat mahdollisimman vertailukelpoisia.

Tehdyn työajan palkkoihin on luettu myös tulospalkkiot. Niillä tarkoitetaan sellaisia tulospäätteisiä eräitä, joita ei lueta palkkio- ja suorituspalkkoiksi ja jotka ovat varsinaisia palkkaustapoja täydentäviä lisäpalkkoja. Koska tulospalkkioiden lukeminen tehdyn työajan palkkoihin ei ole itsestäänselvää, voidaan tuloksia tarkastella myös niin, että tulospalkkiot luetaan muun kuin tehdyn työajan palkkoihin ja sitä kautta välillisiin työvoimakustannuksiin.

Vaikka tiedustelussa kysyttiin yritysten tarjoamien luontoisetujen ennakonpidätysarvoja, ei niitä kuitenkaan luettu tehdyn työajan palkkoihin. Tämä johtuu siitä, että luontoiseduista yrityksille aiheutuvat kustannukset eivät välttämättä ole samat kuin luontoisetujen verotusarvot palkansaajille. Tässä tutkimuksessa sisältyvät luontoiseduista aiheutuvat kustannukset yrityskohtaisiin kustannuksiin, mm. työpaikkaruokailun tai autoetujen nettokustannuksiin.

Koska tehdyn työajan palkan määrittäminen on tämän tutkimuksen keskeisimpiä kohtia, kiinnitettiin tiedustelussa ja saaduissa vastauksissa erityistä huomiota näiden palkkojen tarkastamiseen. Valtaosa yrityksistä ilmoitti luotettavan tuntuisesti nämä palkat.

Muun kuin tehdyn työajan palkat

Muun kuin tehdyn työajan palkoista pidettiin pakollisina tietoina seuraavia kustannuseriä, jotka siis edellytettiin kaikissa vastauksissa:

- * Työajan lyhentämisen kompensatio eli työajan lyhennysraha (työntekijät)
- * Arkipyhäkorvaukset (työntekijät)
- * Sairaus- ja tapaturma-ajan palkat (koko henkilöstö)

Mikäli jostakin yrityksestä ei näitä tietoja saatu, arvioitiin ne tällekin yritykselle samaksi osuudeksi palkkasummasta kuin niillä saman toimialan yrityksillä, jotka olivat nämä kustannukset ilmoittaneet. Arviointi suoritettiin erikseen työntekijöille ja toimihenkilöille.

Kaikki yritykset yhtä lukuunottamatta ilmoittivat työntekijöille maksetut työajan lyhennysrahat. Yrityksistä 93 prosenttia ilmoitti työntekijöille maksetut arkipyhäkorvaukset. Näin ollen molemmista kustannuseristä saatiin kattavat tiedot, jolloin käytetty arviointimenettely johtaa koko toimialalla varsin oikeaan tulokseen.

Sairaus- ja tapaturma-ajan palkkojen ilmoittamisessa oli jonkin verran ongelmallista se, että yrityksen ilmoittamat palkat saattoivat olla bruttomääräisiä, eli sairaus- ja tapaturmavakuutuksesta saatuja maksunpalautuksia ei ollut vähennetty. Jos yrityksestä ei saatu tällaisissa tapauksissa korjattuja tietoja, arvioitiin maksunpalautusten osuus saadun aineiston perusteella.

Talonrakennusalan yrityksistä 89 prosenttia ilmoitti sairausajan palkat työntekijöistä ja 60 prosenttia toimihenkilöistä. Näin ollen toimihenkilöitä koskevat tiedot ovat hieman epävarmoja, koska vain hieman yli puolet ilmoitti nämä kustannukset. Tutkimuksessa käytetty arviointiperiaate johtaa kuitenkin koko toimialan tasolla oikeaan suuruusluokkaan.

Työntekijöistä ei tiedustelussa tarvinnut ilmoittaa maksettuja lomarahojä, joilla tarkoitetaan lomapalkan, lomakorvauksen ja lomatapaluurahan muodostamaa kokonaisuutta. Lomarahan osuudeksi arvioitiin tällöin 18,5 prosenttia tehdyn työajan palkoista. Ainoastaan työntekijöille suoraan maksetut lomapalkat ja lomarajat tuli ilmoittaa (poikkeusmaksatukset ja opiskelijat). Toimihenkilöistä tuli ilmoittaa vuonna 1992 maksetut vuosilomapalkat, -korvaukset ja lomarajat. Nämä tiedot saatiinkin kaikista yrityksistä yhtä lukuunottamatta.

Sosiaalivakuutusmaksut

Sosiaalivakuutusmaksuista pidettiin kaikkia muita vakuutusmaksuja paitsi vapaaehtoisia eläkemaksuja ja muita vapaaehtoisia vakuutusmaksuja pakollisina tietoina.

Kaikista yrityksistä saatiin tiedot lakisääteisistä eläkemaksuista. Niiden jakautuminen työntekijöiden ja toimihenkilöiden kesken jouduttiin kuitenkin arvioimaan joka kolmannessa yrityksessä muun aineiston perusteella.

Joka neljännellä yrityksellä oli myös toimihenkilöitä koskevia, vapaaehtoisista eläkejärjestelyistä tai suoraan maksetuista eläkkeistä aiheutuneita kustannuksia.

Yrityksistä 86 prosenttia ilmoitti tapaturmavakuutusmaksut. Niiden jakautuminen työntekijöiden ja toimihenkilöiden kesken jouduttiin eräissä tapauksissa arvioimaan muun aineiston perusteella.

Yrityskohtaiset työvoimakustannukset

Kaikki yrityskohtaisten työvoimakustannusten erät olivat vapaaehtoisia tietoja. Kaikki talonrakennusalan yritykset ilmoittivat kuitenkin näitä kustannuksia. Kustannusten jakautuminen työntekijöiden ja toimihenkilöiden kesken jouduttiin arvioimaan eräissä tapauksissa muun aineiston perusteella.

Muista aloista poiketen kysyttiin talonrakennusosalalla myös tiedot **työkalukorvauksista sekä päivärahoista ja majoituskustannuksista**. Nämä kustannukset on tutkimuksen tuloksissa pidetty erillään muista yrityskohtaisista työvoimakustannuksista, jotta työvoimakustannukset olisivat määrittelyltään samansisältöisiä eri toimialoilla. Työkalukorvausten osuus tehdyn työajan palkoista oli työntekijöillä 0,8 prosenttia, toimihenkilöillä 0,0 prosenttia ja koko henkilöstöllä 0,5 prosenttia. Päivärahojen ja majoituskorvausten osuus tehdyn työajan palkoista oli työntekijöillä 1,3 prosenttia, toimihenkilöillä 2,2 prosenttia ja koko henkilöstöllä 1,6 prosenttia.

4. TULOKSET JA KEHITYSARVIOT

Työvoimakustannustutkimuksen tulokset on esitetty taulukoissa 1–3. Taulukoihin liittyy muutamia kuvia.

Taulukossa 4 on esitetty talonrakennusalan työvoimakustannusrakennetta koskeva arvio vuosille 1993 ja 1994. Vuosia 1993 ja 1994 koskevissa arvioissa on otettu huomioon ao. vuosien työeläkemaksua, sosiaaliturvamaksua, työttömyysvakuutusmaksua ja ryhmähenkivakuutusmaksua koskevat päätökset. Tapaturmavakuutuksen korvausperusteissa tapahtuneiden muutosten on arvioitu nostavan maksutasoa hieman vuodesta 1993 lähtien. Vuotta 1994 koskevan ylimääräisen työttömyysvakuutusmaksun eli ns. lomautussakon vaikutusta ei ole otettu huomioon.

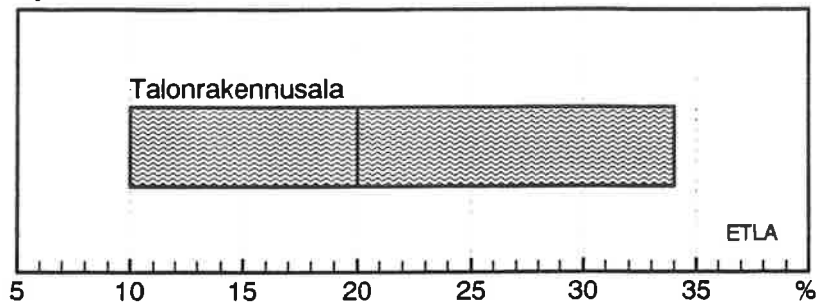
Kehitysarvio on tehty Tilastokeskuksen yritysrekisterin sisältämän yritysjauman perusteella.

TAULUKOT JA KUVIOT

TUNNUSLUVUT 1992**Työvoimakustannukset/liikevaihto, %**

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko toimiala	17	10	20	34

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun työvoimakustannukset/liikevaihto suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

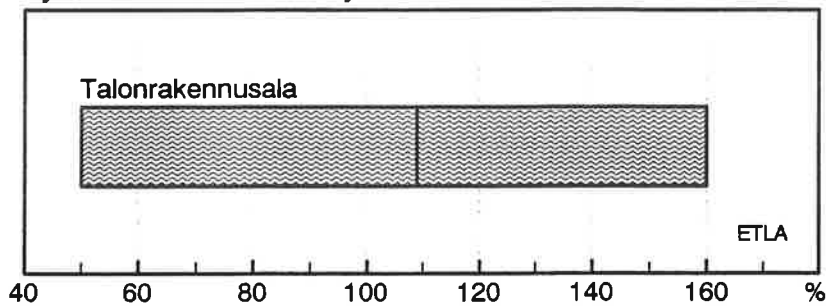
TUNNUSLUVUT 1992**Työvoimakustannukset / liikevaihto, %**

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun työvoimakustannukset/liikevaihto suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

TUNNUSLUVUT 1992**Työvoimakustannukset/jalostusarvo, %**

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko toimiala	111	50	109	160

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun työvoimakustannukset/jalostusarvo suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

TUNNUSLUVUT 1992**Työvoimakustannukset / Jalostusarvo, %**

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun työvoimakustannukset/jalostusarvo suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

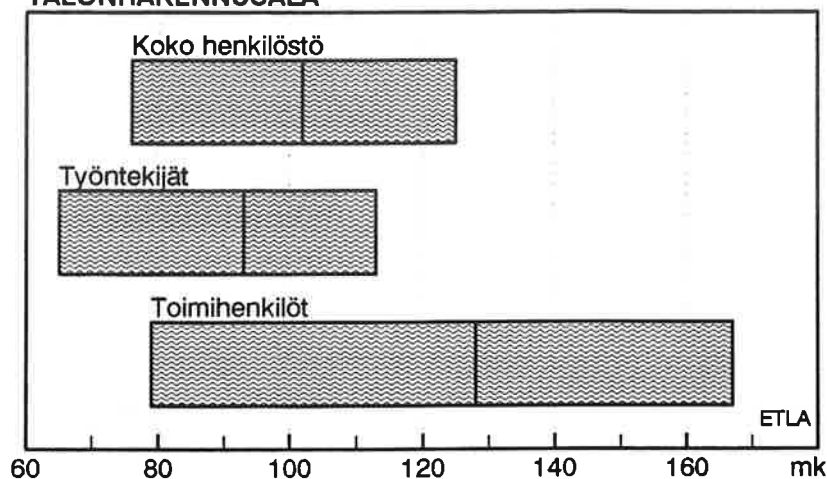
TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN TASO 1992**Työvoimakustannukset/tehty työtunti, mk**

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko toimiala	102	76	102	125
- Työntekijät	93	65	93	113
- Toimihenkilöt	127	79	128	167

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu tuntityövoimakustannusten suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä tuntikustannusta, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä tuntikustannusta, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN TASO 1992

Työvoimakustannukset / tehty työtunti, mk
TALONRAKENNUSALA

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu tuntityövoimakustannusten suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä tuntikustannusta, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä tuntikustannusta, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

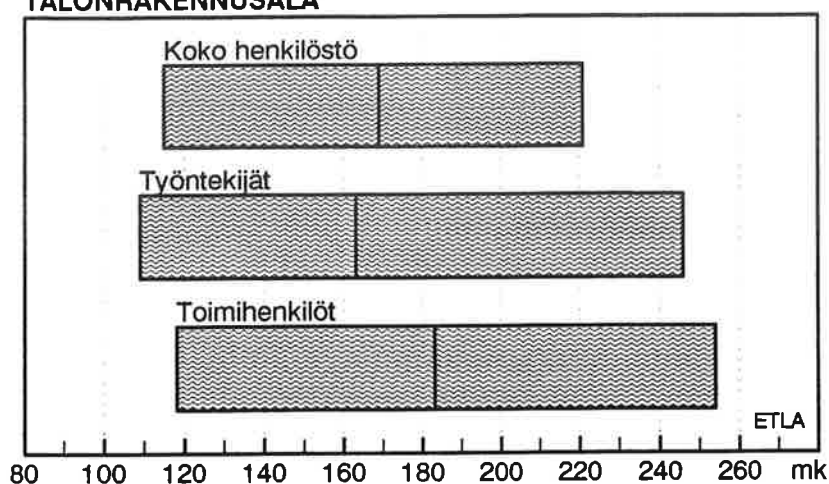
TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN TASO 1992**Työvoimakustannukset/vuosi/henkilö, 1000 mk**

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko toimiala	170	115	169	221
– Työntekijät	153	109	163	246
– Toimihenkilöt	205	118	183	254

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu vuosityövoimakustannusten suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä vuosikustannusta, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä vuosikustannusta, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN TASO 1992

Työvoimakustannukset / vuosi / henkilö, 1000 mk
TALONRAKENNUSALA

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu vuosityövoimakustannusten suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä vuosikustannusta, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä vuosikustannusta, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

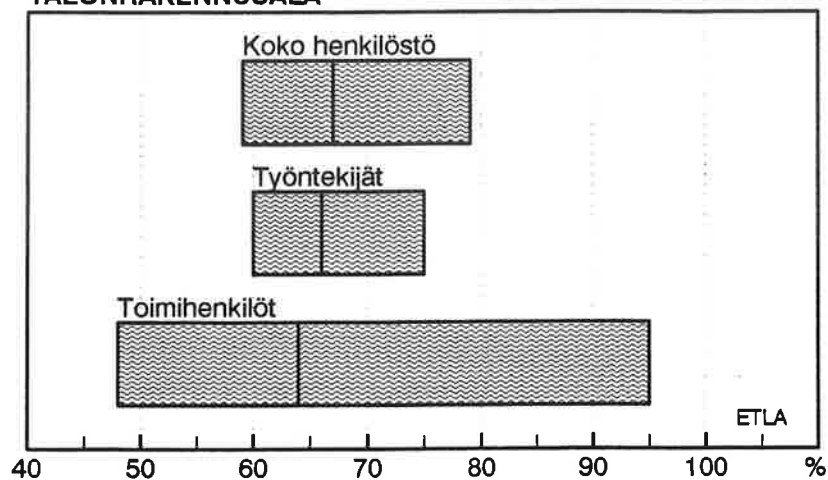
TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992**Välilliset työvoimakustannukset/tehdyn työajan palkat, %**

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko toimiala	64	59	67	79
– Työntekijät	66	60	66	75
– Toimihenkilöt	60	48	64	95

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun välilliset työvoimakustannukset/tehdyn työajan palkat suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992

Välilliset työvoimakustannukset / tehdyn työajan palkat, %
TALONRAKENNUSALA

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun välilliset työvoimakustannukset/tehdyn työajan palkat suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992**Työvoimakustannukset yhteensä = 100.0**

	Työn- tekijät	Toimi- henkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	56.4	63.2	59.3
11. Tehdyn työajan rahapalkat	56.1	62.3	58.8
12. Tulospalkkiot	0.3	0.9	0.5
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	21.7	13.3	18.1
21. Vuosilomapalkat, -korvaukset ja lomaraha	12.1	10.6	11.5
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	8.0	7.1	7.6
212. Lomaraha	4.1	3.5	3.9
22. Vapaapäiväpalkat	5.9	1.3	3.9
221. Työajan lyhennyksen kompensatio	4.1	1.1	2.8
222. Arkipyhäkorvaukset	1.7	0.1	1.0
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.1	0.2	0.1
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	1.7	0.8	1.3
24. Muut palkat	2.0	0.5	1.3
241. Koulutusajan palkat	0.1	0.1	0.1
242. Palvelusvuosikorvaukset	1.4	0.1	0.8
243. Muut palkkaerät	0.5	0.3	0.4
3. Sosiaalivakuutusmaksut	19.9	19.5	19.8
31. Eläkemaksut	12.8	13.1	13.0
311. Lakisääteiset eläkemaksut	12.3	11.8	12.1
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.5	1.3	0.9
32. Tapaturmavakuutusmaksu	1.5	0.5	1.1
33. Sosiaaliturvamaksu	2.7	2.6	2.6
34. Työttömyysvakuutusmaksu	3.0	2.9	2.9
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.0	0.2	0.1
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	2.0	4.0	2.8
41. Työterveyshuolto	0.4	0.3	0.4
42. Työpaikkaruokailu	0.5	0.6	0.5
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.0	1.1	0.5
44. Työvaatteet	0.4	0.1	0.2
45. Asumisen tukeminen	0.1	0.1	0.1
46. Koulutus	0.4	1.4	0.8
47. Muut henkilöstöetuudet	0.3	0.5	0.4
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	43.6	36.8	40.7
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	100.0	100.0	100.0

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992**Tehdyn työajan palkat = 100.0**

	Työn- tekijät	Toimi- henkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	100.0	100.0	100.0
11. Tehdyn työajan rahapalkat	99.5	98.6	99.1
12. Tulospalkkiot	0.5	1.4	0.9
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	38.5	21.0	30.4
21. Vuosilomapalkat, -korvaukset ja lomaraha	21.5	16.8	19.3
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	14.1	11.2	12.8
212. Lomaraha	7.3	5.6	6.5
22. Vapaapäiväpalkat	10.5	2.1	6.7
221. Työajan lyhennyksen kompensatio	7.3	1.7	4.7
222. Arkipyhäkorvaukset	3.0	0.1	1.7
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.1	0.3	0.2
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	3.1	1.2	2.2
24. Muut palkat	3.5	0.8	2.2
241. Koulutusajan palkat	0.3	0.2	0.2
242. Palvelusvuosikorvaukset	2.4	0.2	1.4
243. Muut palkkaerät	0.8	0.5	0.7
3. Sosiaalivakuutusmaksut	35.3	30.8	33.4
31. Eläkemaksut	22.6	20.8	21.9
311. Lakisääteiset eläkemaksut	21.8	18.6	20.4
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.9	2.1	1.5
32. Tapaturmavakuutusmaksu	2.6	0.8	1.8
33. Sosiaaliturvamaksu	4.7	4.2	4.5
34. Työttömyysvakuutusmaksu	5.2	4.6	5.0
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.0	0.3	0.2
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	3.5	6.4	4.8
41. Työterveyshuolto	0.7	0.6	0.6
42. Työpaikkaruokailu	0.8	0.9	0.8
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.1	1.8	0.9
44. Työvaatteet	0.7	0.1	0.4
45. Asumisen tukeminen	0.1	0.2	0.1
46. Koulutus	0.7	2.1	1.3
47. Muut henkilöstöetuudet	0.6	0.7	0.6
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	77.4	58.2	68.6
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	177.4	158.2	168.6

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992**Työvoimakustannukset yhteensä = 100.0**

	Työn- tekijät	Toimi- henkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	60.4	62.4	61.1
11. Tehdyn työajan rahapalkat	60.3	58.0	59.4
12. Tulospalkat	0.0	4.4	1.7
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	16.5	12.7	15.0
21. Vuosilomapalkat, -korvaukset ja lomaraha	11.7	11.1	11.4
22. Vapaapäiväpalkat	3.8	1.1	2.7
221. Työajan lyhennysraha	2.3	0.6	1.6
222. Arkipyhäkorvaukset	1.5	0.4	1.1
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.0	0.1	0.0
23. Sairaus- ja tapaturma-ajan palkat	0.9	0.4	0.7
24. Muut palkat	0.1	0.1	0.1
241. Koulutusajan palkat	0.0	0.0	0.0
242. Muut palkkaerät	0.1	0.1	0.1
3. Sosiaalivakuutusmaksut	20.9	19.8	20.5
31. Eläkemaksut	12.3	12.9	12.6
311. Lakisääteiset eläkemaksut	12.3	12.2	12.3
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.0	0.7	0.3
32. Tapaturmavakuutusmaksu	3.1	1.4	2.4
33. Sosiaaliturvamaksu	2.5	2.6	2.6
34. Työttömyysvakuutusmaksu	2.8	2.8	2.8
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.0	0.2	0.1
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	2.2	5.1	3.4
41. Työterveyshuolto	0.2	0.3	0.2
42. Työpaikkaruokailu	0.1	1.1	0.5
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	1.6	3.1	2.2
44. Työvaatteet	0.4	0.0	0.3
45. Asumisen tukeminen	0.0	0.1	0.1
46. Koulutus	0.0	0.3	0.1
47. Muut henkilöstöetuudet	0.0	0.1	0.1
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	39.6	37.6	38.9
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	100.0	100.0	100.0
5. Työkalu- ja matkakustannusten korvaukset	1.3	1.5	1.3

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992**Tehdyn työajan palkat = 100.0**

	Työn- tekijät	Toimi- henkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	100.0	100.0	100.0
11. Tehdyn työajan rahapalkat	100.0	93.0	97.2
12. Tulospalkat	0.0	7.0	2.8
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	27.4	20.4	24.6
21. Vuosilomapalkat,-korvaukset ja lomaraha	19.3	17.8	18.7
22. Vapaapäiväpalkat	6.3	1.7	4.5
221. Työajan lyhennysraha	3.8	1.0	2.6
222. Arkipyhäkorvaukset	2.5	0.6	1.8
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.0	0.1	0.1
23. Sairaus- ja tapaturma-ajan palkat	1.6	0.6	1.2
24. Muut palkat	0.2	0.2	0.2
241. Koulutusajan palkat	0.1	0.0	0.0
242. Muut palkkaerät	0.2	0.2	0.2
3. Sosiaalivakuutusmaksut	34.5	31.8	33.5
31. Eläkemaksut	20.4	20.7	20.6
311. Lakisääteiset eläkemaksut	20.4	19.6	20.1
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.0	1.1	0.5
32. Tapaturmavakuutusmaksu	5.1	2.2	3.9
33. Sosiaaliturvamaksu	4.2	4.2	4.2
34. Työttömyysvakuutusmaksu	4.6	4.4	4.5
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.1	0.3	0.2
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	3.7	8.1	5.5
41. Työterveyshuolto	0.3	0.5	0.3
42. Työpaikkaruokailu	0.1	1.7	0.8
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	2.6	5.0	3.6
44. Työvaatteet	0.7	0.1	0.4
45. Asumisen tukeminen	0.0	0.2	0.1
46. Koulutus	0.0	0.4	0.2
47. Muut henkilöstöetuudet	0.0	0.2	0.1
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	65.7	60.3	63.6
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	165.7	160.3	163.6
5. Työkalu- ja matkakustannusten korvaukset	2.1	2.3	2.2

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992 – 1994 (ARVIO)

	Työntekijät			Toimihenkilöt			Koko henkilöstö		
	1992	1993	1994	1992	1993	1994	1992	1993	1994
Tehdyn työajan palkat = 100.0									
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	27.4	27.4	27.4	20.4	20.4	20.4	24.6	24.6	24.6
3. Sosiaalivakuutusmaksut	34.5	39.9	40.8	31.8	36.6	37.4	33.5	38.5	39.3
4. Yrityskohtaiset työvoima- kustannukset	3.7	3.7	3.7	8.1	8.1	8.1	5.5	5.5	5.5
2-4. Välilliset työvoima- kustannukset	65.7	71.0	71.9	60.3	65.1	65.9	63.6	68.6	69.4
Kokonaispalkat = 100.0									
31. Eläkemaksut	16.0	17.1	17.1	17.2	18.3	18.3	16.5	17.6	17.6
311. Lakisääteiset eläkemaksut	16.0	17.1	17.1	16.3	17.4	17.4	16.1	17.2	17.2
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.0	0.0	0.0	0.9	0.9	0.9	0.4	0.4	0.4
32. Tapaturmavakuutusmaksu	4.0	4.2	4.2	1.8	2.0	2.0	3.1	3.3	3.3
33. Sosiaaliturvamaksu	3.3	4.5	5.2	3.4	4.5	5.2	3.4	4.5	5.2
34. Työttömyysvakuutusmaksu	3.7	5.3	5.3	3.7	5.3	5.3	3.7	5.3	5.3
35. Ryhmähenki- ja muut vakuutusmaksut	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2
3. Sosiaalivakuutusmaksut	27.1	31.3	32.0	26.4	30.4	31.1	26.9	30.9	31.6

LIITE 1. Ennakkokirje

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA) NÄRINGSLIVETS FORSKNINGSINSTITUT

LÖNNROTINKATU 4 B 00120 HELSINKI
LÖNNROTSGATAN 4 B 00120 Helsingfors

PUH 609 900 TEL. TELEFAX 601 753

22.1.1993

Talous- tai henkilöstöhallinnosta vastaavalle henkilölle

Arvoisa vastaanottaja!

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksessa tehdään tutkimus talonrakennusalan yritysten työvoimakustannuksista. Teidän yrityksenne kuuluu tutkimukseen valittujen yritysten joukkoon.

Tutkimus tehdään Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton TT:n ja Liiketyönantajain Keskusliiton LTK:n toimeksiannosta. Tiedusteluun osallistuu n. 150 talonrakennusalan yritystä, jotka ovat samoja kuin Rakennusteollisuuden Keskusliiton kannattavuus- ja rahoitustutkimuksessa. Etlan tutkimus koskee talonrakennusalan lisäksi teollisuutta, kauppaa, majoitus- ja ravitsemisalaa sekä vakuutusala.

Tämän kirjeen tarkoituksena on ennakolta kertoa Teille tulevasta tiedustelusta, jotta voitte varautua siihen. Tutkimus koskee tilivuotta 1.1.-31.12.1992. Varsinainen tiedustelulomake lähetetään helmikuussa 1993.

Tiedustelun tarkoituksena on selvittää **yritysten kokonaistyövoimakustannusten taso ja rakenne toimialoittain**. Tätä tietoa yritykset ja niiden etujärjestöt tarvitsevat kustannusseurantaan ja -analyysien varten.

Tiedustelussa kysytään erikseen työntekijöistä ja muusta henkilöstöstä ryhmäkohtaisina tietoina mm. ennakonpidätyksen alaiset palkat, tehdyltä työajalta maksetut palkat, tehdyt työtunnit, muun kuin tehdyn työajan palkat ja sosiaalivakuutusmaksut.

Tutkimukseen osallistuvat yritykset saavat mm. oheisen liitteen 1 mukaiset koko **toimialan vertailutiedot**, kun ennakkotiedot valmistuvat elo-syyskuussa 1993. Tutkimuksesta laaditaan myös erillinen julkaisu.

Jokainen vastaus on tärkeä. Kaikki yksittäistä yritystä koskevat tiedot ovat **luottamuksellisia** ja ne pidetään salaisina. Toivomme, että suhtaudutte tutkimukseen myönteisesti.

Tutkimusta koskeviin tiedusteluihin vastaavat Veikko Myllyperkiö (RTK 90-1299268) ja Seppo Saukkonen (TT 90-68682297 tai ETLA 90-609900).

Helsingissä tammikuun 22. päivänä 1993

ELINKEINOELÄMÄN
TUTKIMUSLAITOS

Pentti Vartia
Toimitusjohtaja

TEOLLISUUDEN JA TYÖNANTAJAIN
KESKUSLIITTO

Johannes Koroma
Toimitusjohtaja

LIITE 2. Tiedustelukirje, -lomake ja -ohjeet

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA) NÄRINGSLIVETS FORSKNING SINSTITUT

LÖNNROTINKATU 4 B 00120 HELSINKI
LÖNNROTSGATAN 4 B 00120 HELSINGFORS

PUH. 609 900 TEL. TELEFAX 601 753

5.3.1993

Arvoisa vastaanottaja!

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos kerää oheisella tiedustelulomakkeella tietoja talonrakennusalan yritysten työvoimakustannuksista vuodelta 1992. Kuten ilmoitimme tammikuussa lähetetyllä kirjeellä, kuuluu Teidän yrityksenne tutkimukseen valittujen yritysten joukkoon.

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää **yritysten kokonaistyövoimakustannusten taso ja rakenne toimialoittain**. Aikaisemmin ei rakennusosalta ole tehty vastaavia tutkimuksia.

Tutkimus tehdään Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton TT:n ja Liiketyönantajain Keskusliiton LTK:n toimeksiannosta. Tiedusteluun osallistuu n. 150 talonrakennusalan yritystä, jotka ovat samoja kuin Rakennusteollisuuden Keskusliiton kannattavuus- ja rahoitustutkimuksessa.

Tutkimukseen osallistuvat yritykset saavat palautteena omaa toimialaa koskevat ennakkotiedot sekä **talonrakennusalan yhteenvedon**. Tutkimuksesta laaditaan myös erillinen julkaisu.

Jokainen vastaus on tärkeä, jotta tutkimuksesta saataisiin riittävän luotettavat toimialoittaiset tiedot. Kaikki yksittäistä yritystä koskevat tiedot ovat **luottamuksellisia** ja ne pidetään salaisina. Toivomme, että suhtaudutte tutkimukseen myönteisesti.

Tiedustelulomakkeen pyydämme lähettämään täytettynä **2.4.1993 mennessä** Elinkeinoelämän Tutkimuslaitokseen. Oheisena seuraa maksuton palautuskirjekuori.

Tutkimusta koskeviin tiedusteluihin vastaavat Veikko Myllyperkiö (RTK 90-1299268) ja Seppo Saukkonen (TT 90-68682297 tai ETLA 90-609900).

Helsingissä maaliskuun 5. päivänä 1993

ELINKEINOELÄMÄN
TUTKIMUSLAITOS

Pentti Vartia
Pentti Vartia
Toimitusjohtaja

TEOLLISUUDEN JA TYÖNANTAJAIN
KESKUSLIITTO

Johannes Koroma
Johannes Koroma
Toimitusjohtaja

TIEDUSTELU TALONRAKENNUSALAN TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 1992

Tiedustelun kohteena on yritys juridisena yksikkönä. Koska tutkimuksen tavoitteena on kuvata talonrakennusalan työvoimakustannukset, pyydetään tiedot vain talonrakennuksen osalta. Mikäli yritys on konsernin osa, tulee ilmoittaa myös konsernin nimi.

YRITYS- JA YHTEYSTIEDOT

Yrityksen nimi _____

Konsernin nimi _____

Toimipaikan/liiketoimintayksikön nimi _____

Ilmoituksen tekijän nimi ja puhelin _____

Yrityspalautteen saajan nimi ja osoite _____

YLEISTIEDOT

Tilikausi mikäli se ei ole 1.1.–31.12.1992¹

Yrityksen liikevaihto²

Yrityksen jalostusarvo²

Henkilökunnan määrä 1.1.1992³

Henkilökunnan määrä 31.12.1992³

Työntekijät Toimihenkilöt Yhteensä

PALKKASUMMA JA TYÖTUNNIT

Ennakonpidätyksen alaiset palkat⁴

Tehdyltä työajalta maksetut rahapalkat⁵

Luontoisedut (ennakonpidätysarvoon)⁵

Tulospalkkiot⁶

Tehdyt työtunnit⁷

Huom! Ennakonpidätyksen alaiset palkat = Tehdyltä työajalta maksetut rahapalkat + Luontoisedut + Tulospalkkiot + Muun kuin tehdyn työajan palkat (Huom! Sairaus- ja tapaturma-ajan palkat ovat tässä kaavassa bruttomäärisiä).

MUUN KUIN TEHDYN TYÖAJAN PALKAT

Vuosilomapalkat, -korvaukset ja lomarahat⁸

Vapaapäiväpalkat yhteensä⁹

- Työajan lyhennysraha
- Arkipyhäkorvaukset
- Muut vapaapäiväpalkat

Sairaus- ja tapaturma-ajan palkat
(tai kannatusmaksut sairauskassoille)¹⁰

Koulutusajan palkat¹¹

Muut palkat¹², mitkä: _____

Työntekijät

Toimihenkilöt

Yhteensä

SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT¹³

Eläkemaksut yhteensä¹⁴

- Lakisääteiset eläkkeet
- Lisäeläkkeet
- Suoraan maksetut eläkkeet

Tapaturmavakuutusmaksu¹⁵

Sosiaaliturvamaksu¹⁶

Työttömyysvakuutusmaksu¹⁶

Ryhmähenkivakuutusmaksu¹⁶

Muut vakuutusmaksut¹⁷

Ei tarvitse
välttämättä
ilmoittaa

YRITYSKOHTAISET TYÖVOIMA- KUSTANNUKSET

Työterveyshuolto¹⁸

Työpaikkaruokailu¹⁹

Työmatkakorvaukset ja autoedut²⁰

Päivärahat ja matkakustannusten
korvaukset matkatöissä²¹

Työvaatteet²²

Työkalukorvaukset²³

Asumisen tukeminen²⁴

Koulutus²⁵

Muut henkilöstöetuudet²⁶

Lomake palautetaan osoitteella: ETLA/Seppo Saukkonen
Lönnrotinkatu 4 B
00120 HELSINKI

TIEDUSTELU TALONRAKENNUSALAN TYÖVOIMA-KUSTANNUKSISTA: TIEDUSTELUOHJEET

Yleisohjeet

Tiedustelussa ovat mukana **talonrakennustoimintaa**, teollista toimintaa, kauppaa, majoitus- ja ravitsemistoimintaa sekä vakuutustoimintaa harjoittavat yritykset. Jos talonrakennusalan yritys harjoittaa talonrakentamisen lisäksi myös muuta toimintaa, esim. maa- ja vesirakentamista tai lvi- tai sähköasennusta, lasitusta, lattianpäällystystä tai maalausta, ei näitä lueta mukaan. Myöskään elementti- tai kalustetehtaita ei lueta talonrakennusalaan. Tiedustelun ulkopuolelle jäävät myös kiinteistö-, vuokraus- ja muut palvelut liike-elämälle.

Tiedusteluun luetaan yrityksen **oman työvoiman** käyttöön liittyvät kustannukset. Näin ollen vuokratyövoiman käyttöön sekä ostettuihin työvoimapalveluihin liittyvät kustannukset jäävät tiedustelun ulkopuolelle lukuunottamatta kohtia 18, 19 ja 25.

Tiedustelu koskee yritysten harjoittamaa yritystoimintaa **Suomessa**. Ulkomaan projekteja tai ulkomaan toimintaa ei oteta mukaan.

Työvoimakustannustiedot ilmoitetaan **nettomääräisinä** eli yrityksen saamat maksunpalautukset, hyvitykset yms. erät vähennetään bruttomenoista.

1 Mikäli **tilikausi** ei ole sama kuin kalenterivuosi, voidaan liikevaihto- ja jalostusarvotiedot ilmoittaa tilikauden mukaisina. Palkka- ja työvoimakustannustiedot tulisi kuitenkin ilmoittaa aina kalenterivuodelta.

2 **Liikevaihto** tarkoittaa myyntiä tai myyntituottoja, joista on vähennetty myynnin oikaisuerät, myönnetyt alennukset, myynnin aiheuttamat kurssitappiot sekä liikevaihto- ja valmisteverot.

Jalostusarvo lasketaan lisäämällä käyttökatteeseen (mukaanluettuna vaihto-omaisuuden arvostusvarauksen muutos) palkat, sosiaalikulut ja korkotuotot sekä vähentämällä korkomenot.

3 **Henkilökunnan määrä** ilmoitetaan vuoden alun ja vuoden lopun mukaisena.

Henkilökuntaan luetaan kaikki yritykseen mainittuina ajankohtina **työsuhteessa olleet henkilöt**. Mukaan luetaan sekä vakinaisessa että tilapäisessä työsuhteessa olleet, samoin sekä kokoaikaisessa että osa-aikaisessa työsuhteessa olleet. Ehdollisella irtisanomisella lomautettuja työntekijöitä ei lueta henkilökunnan määrään. Sen sijaan lomautetut toimihenkilöt luetaan mukaan. Mikäli näistä rajauksista poiketaan, on se otettava huomioon annetuissa tiedoissa ja ilmoitettava tiedustelulomakkeella.

Henkilökunnan määrää sekä palkka- ja työvoimakustannuksia koskevien tietojen on vastattava toisiaan eli niiden on koskettava samaa henkilökuntaa.

4 **Ennakonpidätyksen alaisiin palkkoihin** luetaan yrityksen varsinainen palkkasumma eli tehdyttä työajalta maksetut palkat (välittömät palkat) ja muun kuin tehdyn työajan palkat (välilliset palkat). Siihen luetaan myös luontoisedut ennakonpidätysarvoon. Myös ylimmän johdon palkat sisältyvät palkkasummaan.

- 5 **Tehdyltä työajalta maksettuihin rahapalkkoihin** luetaan säännölliseltä sekä lisä- ja ylityöajalta maksetut palkat mahdollisine vuorotyö- ja olosuhdelisineen sekä yli- ja sunnuntaityökorotuksineen. Kuitenkaan tulospalkkioita ja muita tulosperusteisia eräiä ei sisällytetä tehdyn työajan palkkoihin vaan ne ilmoitetaan erikseen kohdassa 6.

Toimihenkilöiden osalta tulisi kuukausipalkkoista erottaa tehtyä työaikaan vastaavat palkat, jolloin mm. vuosilomapalkat ja muut poissaoloajalta maksetut palkat ilmoitetaan kohdissa 8–12.

Luontoisedut (mm. asunto-, auto- ja ravintoetu) ilmoitetaan erikseen nnakonpidätysarvon suuruusina.

- 6 **Tulospalkkioihin** luetaan sellaiset tulosperusteiset erät, joita ei lueta palkkio- tai suorituspalkkoiksi ja jotka ovat varsinaisia palkkaustapoja täydentäviä lisäpalkkoja. Perinteiset tuotantopalkkiot luetaan tehdyn työajan palkkoihin. Tulospalkkiot ja muut tulosperusteiset erät ovat palkansaajalle maksettuja suorituksia, jotka perustuvat taloudellisiin tunnuslukuihin, tuottavuuden kehitykseen ja muihin tulostavuuksiin, jotka ovat sidoksissa yrityksessä asetettuihin kehitystavoitteisiin.

- 7 **Tehtyihin työtunteihin** luetaan kaikki vuoden 1992 aikana tehdyt todelliset työtunnit, mukaanluettuna yli- ja lisätyötunnit.

Jos toimihenkilöiden tai kuukausipalkkaisten työntekijöiden työtunteja tai poissaolotunteja ei ole yrityksessä tarkasti rekisteröity, voidaan ne arvioida esim. seuraavalla kaavalla:

$$\text{Vuoden 1992 säännölliset työtunnit} + \text{Yli- ja lisätyötunnit} - \text{Arvioidut poissaolotunnit} = \text{Tehdyt työtunnit.}$$

Toimihenkilöillä, joiden säännöllinen viikkotyöaika oli 37,5 h, oli säännöllinen vuosityöaika 1717,5 h ja toimihenkilöillä, joiden viikkotyöaika oli 40 h, oli säännöllinen vuosityöaika 1732 h, jos henkilön vuosiloman pituus oli 5 viikkoa.

- 8 **Vuosilomapalkkoihin ja -korvauksiin ja lomarahoihin** luetaan rakennusalan työehtosopimuksen mukainen lomarahaa, jolla tarkoitetaan lomapalkan, lomakorvauksen ja lomaltapuurahan muodostamaa kokonaisuutta. Tässä ei tarvitse välttämättä ilmoittaa työntekijöiden osalta niitä lomarahoja, jotka yritys on vuodelta 1992 tilittänyt Postipankkiin. Sen sijaan työntekijöille suoraan maksetut lomapalkat ja lomarahat tulee tässä ilmoittaa (poikkeusmaksatukset ja opiskelijat).

Toimihenkilöillä näihin palkkoihin luetaan vuonna 1992 maksetut vuosilomapalkat, vuosilomakorvaukset ja lomarahat.

- 9 **Vapaapäiväpalkkoihin** luetaan työntekijöillä työajan lyhentämisen johdosta maksettu työajan lyhennysraha (sopimus työajan lyhennyksestä), arkipyhäkorvaukset ja muiden korvattavien vapaapäivien (kutsuntapäivän, kertausharjoituspäivien, oman merkkipäivän tai läheisen omaisen hautauspäivän) palkat. Tiedot annetaan mahdollisuuksien mukaan jaoteltuna kolmeen alaryhmään.

Toimihenkilöillä näihin palkkoihin luetaan vastaavat palkat ja korvaukset, mikäli niitä käytännössä maksetaan. Ne voidaan myös laskennallisesti arvioida.

- 10 **Sairaus- ja tapaturma-ajan palkkoihin** luetaan paitsi henkilön omalta sairaus- tai tapaturma-ajalta maksetut palkat myös työterveyshuoltoon liittyvien ja muiden lääkärintarkastusten sekä sairaan lapsen hoidon ajalta maksetut palkat tai ansionmenetyksen korvaukset. Toimihenkilöillä näihin luetaan myös äitiysloman ajalta maksetut palkat.
- Palkat ilmoitetaan nettomääräisinä, jolloin niistä on vähennetty työnantajan saamat maksun palautukset sairaus- tai tapaturmavakuutuslain nojalla. Tähän kohtaan luetaan myös työnantajan suorittamat kannatusmaksut mahdolliselle sairauskassalle sairaus- ja tapaturma-ajan palkkoja vastaavalta osalta. Muu osa kannatusmaksuista luetaan kohtaan 18.
- 11 **Koulutusajan palkkoihin** luetaan koulutuksessaoloajalta, mm. STK-SAK-koulutus-sopimuksen mukaiselta ajalta, maksetut palkat ja ansionmenetyksen korvaukset.
- 12 **Muihin palkkaeriin** luetaan mm. matkustusajalta maksetut ansionmenetyksen korvaukset sekä irtisanomisajan palkat siltä osin kuin maksettua palkkaa tai korvausta ei vastaa työssäolo sekä muut kuin edellä luetellut palkkaerät, jotka ovat ennakonpidätyksen alaista palkkaa.
- 13 **Sosiaalivakuutusmaksuista** on huomattava, että ne lasketaan ja maksetaan koko palkkasummasta, jolloin palkkasummaan on luettu työntekijöillä myös lomarahat.
- 14 Työntekijöistä maksettuja **LEL-vakuutusmaksuja** ei tarvitse välttämättä ilmoittaa.
- Toimihenkilöistä maksetuista **TEL-vakuutusmaksuista** ilmoitetaan ennakko- ja lisämaksujen summa vähennettynä mahdollisilla maksuhyvityksillä, vaikka yrityksellä olisikin tiedossa, että em. maksut poikkeavat koko vuoden lopullisesta maksusta. Mahdollisia viivästyskorkoja ei lasketa mukaan. Eläkemaksut ilmoitetaan mikäli mahdollista eriteltyinä lakisääteisiin ja lisäeläkkeisiin sekä yrityksen suoraan maksamiin eläkkeisiin (esim. yrityksen oman eläkesäännön tai huoltoapulain 5 §:n mukaisiin eläkkeisiin).
- Eläkemaksuihin luetaan myös eläkesäätiölle tai eläkekassalle vuonna 1992 maksetut todelliset kannatusmaksut.
- 15 **Tapaturmavakuutusmaksuihin** luetaan lakisääteisten maksujen lisäksi myös mahdollisen omavastuun perusteella maksetut tapaturmakorvaukset.
- 16 Yrityksen maksamaa **sosiaaliturvamaksua** (johon sisältyvät kansaneläkemaksu ja sairausvakuutusmaksu), **työttömyysvakuutusmaksua** ja **ryhmähenkivakuutusmaksua** ei tarvitse välttämättä ilmoittaa, koska ko. maksujen laskentaperusteet olivat vuonna 1992 kaikille yrityksille samat.
- 17 **Muihin vakuutusmaksuihin** luetaan kaikki muut työnantajan henkilökunnalleen ottamat vakuutukset, kuten vapaa-ajan tapaturmavakuutukset, vapaaehtoiset henkivakuutukset ja vastuuvakuutukset.

- 18 **Työterveyshuollon** kustannuksiin luetaan sekä lakisääteiset että vapaaehtoiset työterveyshuollon kustannukset nettomääräisinä eli vähennettynä Kansaneläkelaitokselta saaduilla maksun palautuksilla. Näihin luetaan myös yrityksen oman työterveyshuoltohenkilöstön palkka- ja työvoimakustannukset samoin kuin yrityksen ostamien työterveyspalveluiden nettokustannukset.
- 19 **Työpaikkaruokailun** kustannuksiin luetaan työnantajan ylläpitämän ruokalan tai kahvion kustannukset mukaanluettuna ruokalahenkilökunnan palkka- ja työvoimakustannukset sekä ruoka- ja virvoketarjoilun kustannukset ja lounasaseteleiden tai vastaavien hankintakustannukset. Työmaaruokaloiden huolto- ja kiinteistökustannuksia ei lueta mukaan. Kustannukset ilmoitetaan nettomääräisinä.
- 20 **Työmatkojen ja työpaikkakuljetusten** kustannuksiin luetaan työpäivittäisten matkakustannusten korvaukset sekä työnantajan järjestämien työpaikkakuljetusten nettokustannukset, myös kilometrikorvaukset. Sen sijaan työnantajan määräämän työmatkan johdosta, joka suuntautuu kotipaikkakunnan ulkopuolelle, maksetut päivärahat ilmoitetaan erikseen kohdassa 21.
- Näihin kustannuksiin luetaan myös palkansaajien **autoeduista** yritykselle aiheutuvat kustannukset. Kustannusten arviointiperusteena voidaan tässä käyttää sopimuksen mukaisia kolmen vuoden leasing-hintoja.
- 21 Näihin luetaan työnantajan määräyksestä tehdystä työmatkasta palkansaajalle maksetut **päivärahat ja majoituskorvaukset**. Matkustusajan palkat ilmoitetaan sen sijaan kohdassa muut palkat (kohta 12).
- 22 **Työvaatteiden** kustannuksiin luetaan työnantajan hankkimien suojapukujen, sadepukujen ja muiden työvaatteiden kustannukset.
- 23 **Työkalukorvauksiin** luetaan omien työkalujen käyttämisestä maksetut korvaukset.
- 24 **Asumisen tukemisen** kustannuksiin luetaan yrityksen omistamista asunnoista, asuntoalueista ja yleisistä tiloista (esim. kirjastoista) aiheutuneet käyttö- ja ylläpito-kustannukset (mm. huoltoyhtiön kustannukset).
- Näihin kustannuksiin luetaan myös henkilöstön vuokra-asumisen tukemisesta aiheutuneet nettokustannukset, jolloin yrityksen päävuokralaisena maksamista yhtiövästikkeistä ja muista kuluista vähennetään työntekijöiden maksamat vuokrat. Yrityksen omistaman, vuokralle annetun asunnon pääomakustannuksia ei oteta mukaan.
- 25 **Koulutuksen** kustannuksiin luetaan kurssi- ja koulutusmaksut sekä oman koulutushenkilöstön palkka- ja työvoimakustannukset. Näihin luetaan myös yrityksen oman ammattikoulun tai -opiston aiheuttamat nettokustannukset.
- 26 **Muihin henkilöstöetuuksiin** luetaan mm. lastenhoitojärjestelyistä, henkilökuntalehdistä, henkilöstön kerho-, loma- ja virkistystoiminnasta, lomakylistä, kulttuuritoiminnasta yms. aiheutuneet nettokustannukset.

LIITE 3. Muistutuskirje

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA) NÄRINGSLIVETS FORSKNINGSPENSTITUT

LÖNNROTINKATU 4 B 00120 HELSINKI
LÖNNROTSGATAN 4 B 00120 HELSINGFORS

PUH 609 900 TEL TELEFAX 601 753

Arvoisa vastaanottaja!

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos tekee parhaillaan tutkimusta yritysten työvoimakustannuksista vuodelta 1992. Lähetimme Teille tiedustelulomakkeen maaliskuun alkupuolella. Koska emme ole vielä saaneet vastaustanne, toivomme Teidän lähettävän oman vastauksenne 5.5.1993 mennessä.

Mikäli tiedusteluun vastaaminen määräajassa ei ole ollut mahdollista, olemme pyydettyä myöntäneet lisää aikaa. Jos olette jo ehtineet lähettää oman vastauksenne, on tämä vastauspyyntö aiheeton.

Jokaisen tutkimuksessa mukana olevan yrityksen vastaus on tärkeä, jotta tutkimuksen tulokset muodostuisivat luotettaviksi. Suomessa tämä tutkimus on ainoa käytettävissä oleva tietolähde yritysten todellisista työvoimakustannuksista ja niiden rakenteesta.

Käsillä oleva tutkimus on erityisen ajankohtainen juuri nyt, kun taloudellisen laman myötä paineet ovat kasvaneet nimenomaan välillisten työvoimakustannusten alentamiseen. Näistä kustannuksista tarvitsevat tosiasiatietoja myös tutkimushankkeen toimeksiantajat, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT ja Liiketyönantajain Keskusliitto LTK.

Toivomme saavamme myös Teidän yritystänne koskevat tiedot. Lähetämme uuden lomakkeen ja odotamme vastaustanne **5.5.1993 mennessä**. Oheisena seuraa maksuton palautuskirjekuori.

Tutkimukseen osallistuvat yritykset saavat palautteena **omaa toimialaa koskevat tiedot**. Tutkimuksesta laaditaan myös erillinen julkaisu.

Tutkimusta koskeviin tiedusteluihin vastaa Seppo Saukkonen (TT 90-68682297 tai ETLA 90-609900).

Helsingissä huhtikuun 22. päivänä 1993

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS

Pentti Vartia
Toimitusjohtaja

LÄHDELUETTELO

ETLA, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, Suhdanne 1993/4, Vammala 1993.

Jonninen, Pentti, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset vuonna 1988, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:61, Helsinki 1989.

Kokko, Hannu, Kaupan välilliset työvoimakustannukset vuonna 1974. Helsingin yliopiston osuustoimintaopin laitoksen monistesarja 2/77, Helsinki 1977.

Kokko, Hannu, Majoitus- ja ravitsemisalalan välilliset työvoimakustannukset vuonna 1976, Matkailun edistämiskeskus A:13, Helsinki 1978.

Laurinkari, Juhani, Kaupan toimialan yritysten välilliset työvoimakustannukset vuonna 1981, Helsingin yliopiston osuustoimintaopin laitos, Helsinki 1983.

LTK, Liiketyönantajain Keskusliitto LTK, Teema-julkaisu: Pankkialan välilliset työvoimakustannukset vuonna 1991, joulukuu 1992.

LTK, Liiketyönantajain Keskusliitto LTK, Teema-julkaisu: Ajankäyttö, toukokuu 1993.

Paukkunen, Leo, Teollisuuden sosiaalitoiminta toisen maailmansodan jälkeen, Taloudellisen Tutkimuskeskus, sarja AI, Vaasa 1955.

Paukkunen, Leo, Sosiaalitoiminta ja sen kustannukset Suomen teollisuudessa, Taloudellinen Tutkimuskeskus, sarja AVI, Helsinki 1964.

Paukkunen, Leo, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset vuosina 1946, 1952, 1961 ja 1965, Taloudellinen Tutkimuskeskus, sarja B15, Helsinki 1967.

Rantala, Vesa, Valtionhallinnon työvoimakustannukset vuosina 1968–1980, Valtion työmarkkinalaitoksen julkaisuja 5, Helsinki 1982.

Saukkonen, Seppo, Työn hinta, Yritysten työvoimakustannukset 1992–1994, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:88, Helsinki 1994.

Sihtola, Kari, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset v. 1970, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja A:1, Helsinki 1972.

Sihtola, Kari, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset vuonna 1973 sekä arvioita niiden kehityksestä vuosina 1974–1976, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:11, Helsinki 1975.

Sihtola, Kari, Yksikkötyökustannusten kansainvälinen vertailu, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:19, Helsinki 1978.

Sihtola, Kari, Teollisuuden työvoimakustannusten taso ja rakenne vuonna 1977 sekä arvioida niiden kehityksestä vuosina 1978–1980, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:20, Helsinki 1979.

Sihtola, Kari, Katsaus välillisten työvoimakustannusten käsitteisiin ja teorian muodostukseen, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja C:29, Helsinki 1984.

SAF, Svenska Arbetsgivareföreningen, Wages and total labour costs for workers, International survey 1981–1991 – preliminary results for 1992, Stockholm 1993.

TT, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto, Työaikakatsaus 1993.

Tilastokeskus, Kuntasektorin työvoimakustannukset 1990, Tilastokeskuksen tutkimuksia 194, Helsinki 1992.

Tuurna, Sami, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset 1982, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:40, Helsinki 1985.

U.S. Department of Labor, International Comparisons of Hourly Compensation Costs for Production Workers in Manufacturing 1975–1990, 1991 (moniste).

Valtion työmarkkinalaitos, Valtionhallinnon työvoimakustannustutkimus vuodelta 1990, Helsinki 1992.

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA)
THE RESEARCH INSTITUTE OF THE FINNISH ECONOMY
LÖNNROTINKATU 4 B, SF-00120 HELSINKI

Puh./Tel. (90) 609 900
Int. 358-0-609 900

Telefax (90) 601 753
Int. 358-0-601 753

KESKUSTELUAIHEITA - DISCUSSION PAPERS ISSN 0781-6847

- No 451 AIJA LEIPONEN, Henkinen pääoma ja talouskasvu - Suomi ja muut OECD-maat empiirissä vertailuissa. 24.09.1993. 60 s.
- No 452 ARIMONONEN, Metsänkorjaamiseen erikoistuneen konepajateollisuuden kansallinen kilpailukyky ja teollinen tulevaisuus Suomessa. 08.10.1993. 53 s.
- No 453 KARI ALHO, An Assessment of the Economic Consequences of EC Enlargement: The Case of Finland. 03.11.1993. 26 p.
- No 454 PAULA HIETA, Energiatoimialan kehitys Suomessa. 23.11.1993. 31 s.
- No 455 JARI HYVÄRINEN, Alueellinen kilpailukyky Suomen itäisellä rannikkoseudulla, Pietaris-
sa ja Virossa. 03.12.1993. 105 s.
- No 456 MARKUS TAMMINEN, Sähkön siirron ja jakelun tekniikka. 15.12.1993. 37 s.
- No 457 MIKA WIDGRÉN, Voting Power and Decision Making Control in the Council of Ministers
Before and After the Enlargement of the EC. 16.12.1993. 38 p.
- No 458 JUSSI RAUMOLIN, Ahlström: Shift from Forest Products Company to Environmental
Technology. 27.12.1993. 15 p.
- No 459 MARIA KALOINEN, Suomen kilpailuetu Venäjän transitoliikenteessä. 27.12.1993. 62 s.
- No 460 PER HEUM - PEKKA YLÄ-ANTTILA, The Internationalization of Industrial Firms -
Foreign Production and Domestic Welfare in Finland, Norway and Sweden. 28.12.1993.
18 p.
- No 461 JUKKA LASSILA, Tax Policies under Central and Local Wage Bargaining. 31.12.1993.
18 p.
- No 462 RISTO PENTTINEN, Summary of the Critique on Porter's Diamond Model. Porter's
Diamond Model Modified to Suit the Finnish Paper and Board Machine Industry.
11.01.1994. 82 s.
- No 463 JUHA KETTUNEN, Suomen teollisuuden palkkarakenteen muutos 1980-luvulla.
14.01.1994. 17 s.

- No 464 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Elintarviketeollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 53 s.
- No 465 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Tekstiili- ja vaatetusteollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 45 s.
- No 466 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Metsäteollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 53 s.
- No 467 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Graafisen teollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994.
- No 468 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Kemian- ja rakennusaineteollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 51 s.
- No 469 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Metalliteollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 53 s.
- No 470 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Talonrakennusalan työvoimakustannukset 1992-1994.
- No 471 JUHAPEKKA SUUTARINEN, Työn hinta, Tukkukaupan työvoimakustannukset 1992-1994.
- No 472 JUHAPEKKA SUUTARINEN, Työn hinta, Vähittäiskaupan työvoimakustannukset 1992-1994.
- No 473 JUHAPEKKA SUUTARINEN, Työn hinta, Autoalan työvoimakustannukset 1992-1994.
- No 474 JUHAPEKKA SUUTARINEN, Työn hinta, Majoitus- ja ravitsemisalan työvoimakustannukset 1992-1994.
- No 475 SONJA SAASTAMOINEN, Kotimaisen sähkömoottoriteollisuuden kilpailukyky. 26.01.1994. 42 s.
- No 476 PASI AHDE, ETLAn ennustejärjestelmän panos-tuotoskehikko. 31.01.1994. 60 s.
- No 477 SYNNOVE VUORI, Yritysten ja toimialojen väliset teknologiakytkennät Suomen teollisuudessa. 31.01.1994. 41 s.
- No 478 OLLI TAHVONEN, CO₂ TAXATION AND DYNAMICS OF FOSSIL FUEL PRICES. 31.01.1994. 31 p.

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen julkaisemat "Keskusteluaiheet" ovat raportteja alustavista tutkimustuloksista ja väliraportteja tekeillä olevista tutkimuksista. Tässä sarjassa julkaistuja monisteita on rajoitetusti saatavissa ETLAn kirjastosta tai ao. tutkijalta.
Papers in this series are reports on preliminary research results and on studies in progress; they can be obtained, on request, by the author's permission.